

Lausunto Vesilahden Kalliomurske Oy:n maa-aines- ja ympäristölupahakemuksesta

Asia

Vesilahden kunnan rakennus- ja ympäristölautakunta pyytää Lempäälän kunnan ympäristönsuojelun lausuntoa Vesilahden Kalliomurske Oy:n maa-aines- ja ympäristölupahakemuksesta 7.4.2025 mennessä.

Hakemuksen keskeinen sisältö

Vesilahden Kalliomurske Oy on jättänyt Vesilahden kunnan rakennus- ja ympäristölautakunnalle maa-aines- ja ympäristölupahakemuksen kalliokiviaineksen louhimiseksi ja jalostamiseksi sekä puhtaiden kaivumaiden hyödyntämiseksi alueen jälkihoidossa ja luiskien muotoilussa. Lisäksi on haettu lupaa toiminnan aloittamiseen muutoksenhausta huolimatta.

Louhinta-, jalostus- ja hyödyntämisalueet sijoittuvat Vesilahdella kiinteistöillä littilä 922-408-3-10, Jyskä 922-408-2-14 ja Kesola 922-413-5-6 oleville määrääloille.

Maa-aines- ja ympäristölupaa haetaan kallion louhintaan ja jalostukseen 20 vuodeksi lupapäätöksen lainvoimaisuudesta lukien ja yhteensä 1 050 000 m³ltr kokonaisottomäärälle. Voimassaoloajan perusteena on ottoalueen kokonaisottomäärä ja vuosittainen arvioitu menekki, investoinnit ja järjestelyt ottoalueelle sekä kunnan maankäyttösuunnitelmat alueelle. Louhinta- ja murskauskapasiteetti on keskimäärin noin 52 500 m³ltr vuodessa (0-105 000 m³ltr/a) aineksen kysynnän mukaan. Suunnittelualueen pinta-ala on 14 hehtaaria ja kaivualueen 11,2 hehtaaria.

Louhinta toteutetaan tasolle +110 (N2000), joka vastaa Hailianmäkeä ympäröivää normaalia maanpinnan tasoa. Lisäksi ottotason alapuolella kallion pinta rikkoutuu noin 1–2 metrin matkalta louhinnassa, jolloin rikkonainen kallioperä toimii samalla pintavesien luonnonmukaisessa suodattamisessa ja johtamisessa. Toiminnan työvaiheita on pintamaiden poisto, kallion poraus, panostus ja räjäytys sekä irrotetun kivilouheen rikotus, murskaus ja seulonta. Rakennuskivituotteet välivarastoidaan tarpeen mukaan alueella varastokasoilla myyntiin asti ja lopulta kuormataan ja kuljetetaan asiakkaille rakennuskohteisiin. Louhinta- ja jalostus vie aikaa muutamassa eri jaksossa toteutettuna yhteensä noin 4 - 6 kuukautta vuodesta. Päivittäiset toiminta-ajat ovat hakemuksessa seuraavat:

- murskaaminen arkipäivisin maanantaista torstaihin kello 6.00 ja 22.00 välisenä aikana;
- murskaaminen arkipäivisin perjantaisin ja juhlapyhien aattoina kello 6.00 ja 18.00 välisenä aikana;
- poraaminen ja rikotus arkipäivisin maanantaista perjantaihin kello 7.00 ja 18.00 välisenä aikana;
- räjäytykset arkipäivisin maanantaista perjantaihin kello 8.00 ja 18.00 välisenä aikana.

Kuormaamista ja kuljetuksia tehdään ympäri vuoden. Maanantaista perjantaihin olevan ajan ulkopuolisella ajalla kuormaaminen ja kuljetus on vähäistä, mutta tarpeellista esim. tienhoidollisista velvoitteista johtuen.

Liikenne kulkee ottoalueelta kiinteistön rasiitietä koilliseen Kaarrekalliontieta pitkin Vesilahdentielle. Tien varrella ei ole asutusta. Täysperävaunullisia kuorma-autoja kulkee keskimääräisen kapasiteetin mukaisesti arviolta noin 5–10 suoritetta työpäivässä.

Aluetta hyödynnetään jatkossa teollisuusalueena tai vaihtoehtoisesti alue palautetaan metsätaloudekäyttöön. Kallioaineksen ottamisen loppuessa alueesta on tavoitteena tehdä teollisuus- tai muuta kenttäaluetta maisemomalla kalliorintaukset puhtailla maisemointiin sopivilla maa-aineilla jälkikäytölle sopivalla rinteiden istutuksilla. Rinteet maisemoidaan noin loivimmillaan 1:3 kaltevuuteen (tai saatavuuden mukaan 1:2) ja maisemointiin voidaan levittää kallion päältä poistettu pintamaa, joka on siirretty sivuun välivarastoon ottamisen ajaksi. Tarkemmasta jälkikäytöstä ja maisemoinnista voidaan laatia ajantasasuunnitelma hyvissä ajoin ennen luvan voimassaolon päättymistä.

Toimivalta

Lempäälän kunnan hallintosäännön (KVAL 27.11.2024 § 87–88, 5 luku § 7) ja ympäristönsuojeluviranomaisen toimivallan delegointipäätöksen (VIRLTK 28.3.2023 § 17) mukaisesti ympäristöpäällikkö antaa muille viranomaisille lausunnot ympäristönsuojelu- ja maa-aineslain mukaisissa lupa- ja ilmoitusasioissa. Asialla ei ole katsottu olevan laajempaa merkitystä.

Päätös

Päätän antaa Vesilahden Kalliomurske Oy:n maa-aines- ja ympäristölupahakemuksesta seuraavan lausunnon:

Luonto

Voimassa olevassa osayleiskaavassa suunnittelualueelle sijoittuu luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävä alue (luo-1) sekä ekologinen viheryhteystarve, jonka sijainti on ohjeellinen. Tämän vuoksi on tärkeää, että suunnittelualan osalta on tehty luontoselvitykset, joilla alueen luonnon tilaa on selvitetty. Lupahakemuksen liitteenä on kasvillisuus-, luontotyyppi- ja kirjoverkkoperhosselvitys (Sitowise, 27.11.2024) sekä liito-oravaselvitys (YIP Ympäristöinsinööripalvelut Oy, 10.8.2024). Selvitysten mukaan alue on metsätaloudekäytössä olevaa pääosin 2000-luvulla avohakattua metsämaata ja nuoria kuivahkoja, kuivia ja alempana tuoreita kankaita, pieniä korpikuvioita ja ojituksia, jotka eivät edusta luontaisesti kehittyneitä kangasmetsien luontotyyppiejä. Alueella ei todettu häiriintymättömiä luontotyyppiejä eikä arvokasta lajistoa. Hailianmäen poikki merkitty luode-kaakko-suuntainen ekologinen viheryhteystarve on hakkuiden myötä heikentynyt ja osin katkennut. Kohteelta ja sen lähiympäristön potentiaalisimmista puustoisista kohteista ei 3.6.2024 havaittu merkkejä liito-oravasta. Hakemuksessa tai luontoselvityksissä ei ole tarkasteltu voitaisiinko hakemuksen kohteena olevilla kiinteistöillä suunnittelualan pohjoispuolella ja osin myös suunnittelualan pestyä säilyttämään/vahvistamaan puustoista reittiä (viheryhteyttä) Hailianmäen ohi kaakkoon ja edelleen kohti itää ja etelän suuntaa. Tällöin tämä kompensoisi ottotoiminnan alle jäävää kaavassa osoitettua viheryhteystarvetta.

Melu

Lempäälän kunnan puolella lähimmät toiminnan aiheuttamalle häiriölle alttiit rakennetut kiinteistöt ovat asuinrakennuksia ja sijaitsevat noin 1,2 kilometrin etäisyydellä suunnitellusta ottotoiminnasta pohjoiseen ja koilliseen. Lempäälän kunnan puolella olevalle Toutosen rannalle sijoittuu lisäksi rakentamattomia asuin- ja loma-asuintontteja.

Lupahakemuksen liitteeksi on toimitettu ympäristömeluselvitys (Promethor 19.12.2024), jossa toiminnan aiheuttamaa melua on mallinnettu louhinnan eri vaiheissa. Selvityksessä on mallinnettu toiminnasta aiheutuvaa melua päiväaikana klo 7–22. Hakemuksen mukaan murskaamista sekä kuormaamista ja kuljetuksia tehtäisiin yöaikana klo 6–7, jonka vuoksi selvityksessä on mallinnettu myös yöaikaiset meluvaikutukset.

Meluselvityksen perusteella Lempäälän kunnan puolella sijaitseville vakituksille asunnoille ja rakentamattomille asuintonteille toiminnasta aiheutuva melu ei ylitä valtioneuvoston päätöksessä 993/1992 säädettyjä ulkomelun ohjearvoja. Melumallinnuksessa ei ole esitetty melualueita 40–45 dB. Loma-asumiseen käytettävillä alueilla melutaso ei saa ylittää yöohjearvoa 40 dB. Yöaikaisen meluohjearvon saavuttamiseksi voi olla tarve rajoittaa yöaikaista toimintaa tai selvittää mahdollisia muita meluntorjuntakeinoja.

Toiminta-ajat ja toiminnan aloittaminen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta
Toiminnan työvaiheet aiheuttavat melua, joka voi erottua häiritsevästi ääniympäristössä, vaikka melutason raja-arvot on saavutettavissa. Ottaen huomioon lähiasutus ja myös sen laatu (Lempäälän olemassa oleva ja ranta-asemakaavan mahdollistama lisääntyvä vapaa-ajan asutus) ympäristönsuojelu katsoo, että toimintaa olisi perusteltua rajoittaa kesäaikana. Myös hakemuksessa esitetty vuosittainen toiminta-aika 4-6 kuukautta vuodesta mahdollistaa tämän.

Kyseessä on uusi avaamaton ottoalue, jolla ei ole aikaisempia lupia. Voimassa olevissa kaavoissa aluetta ei ole osoitettu maa-ainesten ottamisalueeksi tai teollisuusalueeksi. Näiden seikkojen ei katsota puoltavan ottamisen aloittamista mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta maa-aineslain 21 §:n perusteella.

Toiminnan tarkkailu

Hakemuksesta ei käy ilmi, mikä on alueelta poisjohtuvien pintavesien (sade- ja sulamisvesien) kulkeutumis-suunta, reitti ja vastaanottava vesistö. Myöskään kallioperän osalta ei ole tarkasteltu irtilouhittavan kalliokiviaineksen mahdollisia arseeni- ja sulfaattipitoisuuksia. Hakemuksen tietoja on hyvä täydentää näiltä osin. Hakemuksessa esitetään myös muualta tuotavien maa-ainesten varastointia ja hyödyntämistä maisemoinnissa. Lempäälän kunnan ympäristönsuojelu katsoo, että pintavesien tarkkailua on hyvä tehdä hakemuksessa esitetyn mukaisesti (arseni voisi olla mukana tutkittavissa suureissa) ja kartoittaa myös mahdolliset omien talousvesikaivojen varassa olevat kiinteistöt (esim. 1 kilometrin etäisyydeltä) kaivojen tarkkailutarpeen arvioimiseksi.

Louhintatärinän, melun ja pölyn osalta ei ole esitetty tarkkailutoimia. Yleensä louhinnan osalta tehdään ns. louhinnan riskikartoitus, jonka osana tarkastellaan myös tarvittavien kiinteistökatselemusten ja tärinämittausten tarve. Louhintariskikartoituksen sekä tarkkailua koskevien määräysten sisällyttämistä tulee harkita lupakäsittelyn yhteydessä.

Allekirjoitus

Elina Laukkanen
Ympäristöpäällikkö

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu Lempäälän kunnan asianhallintajärjestelmässä.

Päätöksen nähtävänäpito

Tämä päätös on nähtävänä Lempäälän kunnan internetsivuilla 4.4.2025 alkaen

Tiedoksi

Vesilahden kunnan rakennus- ja ympäristölautakunta (vesilahdenkunta@vesilahti.fi)

Muutoksenhakukielto

Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta, sillä päätös koskee vain asian valmistelua